

ORTHO CONSULT
De mens centraal

Het 10-minutengesprek met leraren is te leren.

<i>Bron</i>	:	<i>Ouders en school</i>
<i>Uitgave</i>	:	<i>2003 / nummer 2</i>
<i>Auteur</i>	:	<i>Ard Nieuwenbroek en Ivo Mijland</i>

Contacten tussen ouders en docenten zijn belangrijk. In het basis- en voortgezet onderwijs is het gebruikelijk dat ouders twee of drie keer per jaar worden uitgenodigd voor de 10-minutengesprekken. Helaas blijft het in de meeste gevallen bij deze korte ontmoetingen. Sterker nog: als een kind goed presteert vindt er vaak helemaal geen gesprek plaats. Dan is er nauwelijks contact tussen school en ouders, er wordt onderling niet gesproken over de prestaties van het kind. Toch zijn de 10-minutengesprekken belangrijke momenten voor ouder, leerkracht en kind. Jammer genoeg verlopen de gesprekken niet altijd goed, omdat ouders en docenten dergelijke gesprekken moeilijk vinden. Je hoort dat vaak als je direct na een ouderavond ouders spreekt over de gevoerde gesprekken. 'Wat denkt dat mens wel, dat we ons kind niet goed opvoeden?' of 'Wat een stomme vent, hij wist niet eens over wie we het hadden'. Dit soort ervaringen leiden bij ouders tot ontevredenheid, frustratie, onbegrip of soms zelfs agressie. Een ouderavond heeft op deze manier niet het gewenste effect. Gelukkig zijn er ook voldoende voorbeelden van oudergesprekken die wel naar tevredenheid verlopen: 'Het was een fijn gesprek. Nu weten we tenminste beter wat er allemaal in ons kind omgaat.' Dat tevreden geluid zou vaker moeten klinken. Waarom ervaren ouders gesprekken niet altijd als prettig? Wat gaat er fout? En wat kunnen ouders doen om 10-minutengesprekken beter te laten verlopen?

Over deze vragen (en de antwoorden!) gaat het deze maand te verschijnen boek 'Het 10-minutengesprek met leraren' door Ard Nieuwenbroek en Ivo Mijland. Dit artikel geeft alvast een impressie.

De dynamische driehoek

Om een gesprek met de leerkracht van je kind goed te laten verlopen, moeten ouders over bepaalde vaardigheden beschikken. Je moet weten hoe je tijdens een 10-minutengesprek het beste resultaat behaalt. Sommige ouders beginnen op een ouderavond direct te mopperen op de leerkracht. Ze hebben als het ware een hele waslijst met klachten voorbereid. Andere ouders laten het verloop van het gesprek juist helemaal over aan de leerkracht. Ze luisteren naar wat hij te vertellen heeft en laten hun eigen opmerkingen achterwege. Maar wat is verstandig?

Waar moet je op letten als je met de leerkracht van je zoon of dochter gaat praten, leerkrachten die misschien wel heel anders over bepaalde zaken denken? Samenwerking tussen beide partijen is in ieder geval belangrijk. Ouders en school moeten samen zorg dragen voor de opvoeding en begeleiding van kinderen. De leerkracht heeft zijn opvoedende rol in de schoolsituatie, de ouder in de thuissituatie. Het is belangrijk dat je als ouder probeert partner te zijn met de school, zodat beslissingen samen genomen kunnen worden, in het belang van het kind. In alle gevallen zal de leerkracht overigens slechts een adviserende rol moeten hebben, het mag niet zo zijn dat hij vertelt wat goed voor u is.

Ouders moeten daarom op de hoogte gehouden worden van de beslissingen die een school neemt over hun kind.

Samenwerking

Ouders die in gesprek gaan met de leerkracht van hun kind moeten in ieder geval streven naar een nauwe samenwerking met de school. Tijdens de 10-minutengesprekken zullen ouders moeten proberen partnerschap te zoeken. Het betekent dat ouders positief in een gesprek moeten stappen. Ouders die tien minuten lang klagen over wat er allemaal mis is met de school, zullen niet bereiken dat het na het gesprek beter zal gaan. Integendeel, de leerkracht zal in de toekomst weinig vertrouwen hebben in een mogelijke samenwerking. Ouder, leerkracht en kind staan constant met elkaar in verbinding. Deze drie partijen kunnen we weergeven in een driehoek. Dat noemen we de dynamische driehoek. Er gebeurt heel veel in de contacten tussen deze drie partijen en de gebeurtenissen binnen de dynamische driehoek zijn van groot belang voor het leven van alledrie.

(illustratie van de dynamische driehoek)

Hiërarchieën

In die dynamische driehoek is het belangrijk dat de verschillende partijen zich bezig houden met de verantwoordelijkheden, die ze hebben bij de opvoeding van een kind. De school moet zich in principe niet bemoeien met de opvoeding buiten school, de ouders moeten vertrouwen hebben in de manier waarop hun kind tijdens schooltijd begeleid wordt. Dat vertrouwen hebben ze immers uitgesproken door een bepaalde school te kiezen. Het is heel belangrijk om rekening te houden met de onderlinge hiërarchie en de daarbij behorende verantwoordelijkheden. We onderscheiden drie hiërarchieën.

Emotionele hiërarchie

Als eerste is er de emotionele hiërarchie. De emotionele band tussen ouders en kind is anders dan die tussen leerkracht en leerling. De verantwoordelijkheid voor die sterke emotionele band tussen ouder en kind moeten zij dan ook samen nemen. In begeleiding betekent dit, dat de leerkracht de ouders op dit vlak nooit mag veroordelen, hoe zeer hij ook vindt dat de ouders wellicht een kind emotioneel te kort doen. Emotioneel gezien blijven ouders altijd op de eerste plaats in de hiërarchie, wat er ook gebeurt.

Verantwoordelijkheidshiërarchie

De ouders zijn er verantwoordelijk voor dat het kind evenwichtig opgroeit, in een warme en veilige omgeving. In de verantwoordelijkheidshiërarchie staan ze boven de leerkracht. Ouders geven in het opvoedingsproces ook een stuk verantwoordelijkheid uit handen. De pedagogische verantwoording ligt dan gedelegeerd bij school. De school handelt namens de ouders. Ouders moeten op hun beurt vertrouwen op het pedagogisch klimaat waar hun kind in zit. Ze hebben immers zelf de school gekozen. Meestal betekent het dat de school beslissingen neemt, zonder steeds de ouders uitgebreid te informeren. Als er sprake is van ingrijpendere maatregelen, zal de school vanuit het respecteren van de verantwoordelijkheidshiërarchie van de ouders de pedagogische verantwoordelijkheid dragen.

Deskundigheidshiërarchie

Tenslotte is er een verantwoordelijkheid die geheel bij de leerkracht ligt: de deskundigheid. In de deskundigheidshiërarchie staat de leerkracht bovenaan. De leerkracht heeft er immers voor gestudeerd hoe hij kinderen het best kan laten leren. Bovendien heeft de school op het gebied van leerproblemen meer deskundigheid dan ouders. De deskundigheid van school is echter niet oneindig. Zodra cognitieve of pedagogische problemen de kennis van de school te boven gaan, moet verwezen worden naar hulpverleners die op een specifiek vlak meer kennis in huis hebben dan school. Als een probleem

groot wordt, zal de leerkracht op basis van zijn ervaring met problemen, de ouders adviseren. De ouders zijn uiteindelijk verantwoordelijk om voor een eventuele verwijzing te kiezen.

10-minutengesprekken

Op de meeste scholen worden deze twee tot drie keer per jaar georganiseerd, om ouders de kans te geven te praten over de vorderingen en ontwikkelingen van hun zoon of dochter. Helaas wordt er van deze kans vaak te weinig gebruikt gemaakt. Leerkrachten beperken zich vaak tot gesprekken met ouders van kinderen die slecht presteren of problemen veroorzaken. Deze ouders worden expliciet gevraagd om langs te komen. Ouders die geen oproep krijgen, zijn vrij in hun keuze. Ze mogen komen, maar gezien de resultaten is het zeker geen noodzaak. Jammer genoeg laten ouders die kans vaak schieten. 'Als de leerkracht het niet nodig vindt, blijven we maar thuis. Het gaat blijkbaar goed met ons kind.' Juist een gesprek over een kind waar het goed mee gaat is echter van betekenis voor het versterken van de dynamische driehoek. Het is immers veel makkelijker tot elkaar te komen, als je voornamelijk over fijne zaken kunt praten. Het aantal momenten dat ouders en leerkrachten met elkaar praten is al gering. Dan is het toch zonde om die ene kans ook nog voorbij te laten gaan?

Tenslotte nog een paar algemene adviezen. Ten eerste is het van groot belang dat je als ouder het gesprek met leerkracht goed voorbereidt. Dit betekent dat je vooraf moet bepalen wat je wilt vragen en wat je wilt zeggen. Houdt het aantal vragen of opmerkingen beperkt. Je kunt beter wat uitgebreider spreken over twee thema's, dan dat je in korte tijd iemand 'het hemd van het lijf vraagt'. Laat ook zien dat je geïnteresseerd bent in de leerkracht. Vertel bijvoorbeeld wat je kind thuis over school vertelt. Je kunt je interesse ook tonen door te vragen naar werk van je kind of door een opmerking te maken over de gezellige inrichting van het lokaal. Door te laten zien dat je betrokken bent met de leeromgeving van je kind, verloopt de rest van gesprek veel makkelijker.

Ard Nieuwenbroek is als trainer/therapeut verbonden aan Ortho Consult. Ivo Mijland is trainer/coach.